

TOIMINTAKERTOMUS 2008

1. Yleistä

BirdLife Suomi ry, BirdLife Finland rf on 30 lintutieteellisen ja lintuharrastajayhdistyksen sekä näiden noin 10 000 henkilöjäsenen keskusjärjestö ja valtakunnallinen nuorisotyötä tekevä järjestö. BirdLife Suomi on maailmanlaajuisen, yli 110 maassa toimivan ja yli 2,5 miljoonan henkilöjäsenen BirdLife Internationalin jäsenjärjestö.

BirdLife Suomi edistää linnustonsuojelua, lintuharrastusta ja -tutkimusta. Linnustonsuojelun kautta toimitaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja ekologisesti kestävästä kehityksen puolesta.

Vuosi 2008 oli BirdLife Suomen 36. toimintavuosi. Vuoden päätavoitteet olivat:

- Tiira-lintutietopalvelun kehittäminen ja ylläpito
- Suomen kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden (Important Bird Areas, IBA) inventointien jatkaminen ja raportointi BirdLife Internationalille.
- Pihabongaus-tapahtuman kehittäminen ja BirdLife Suomen tukijamäärän kasvattaminen

1.1 Jäsenyhdistykset

BirdLife Suomeen kuuluu 30 jäsenyhdistystä. Jäsenyhdistyksiin kuului 31.12.2008 henkilöjäseniä yhteensä 10 226. Vuoden 2007 lopussa jäseniä oli 10 001.

BirdLife Suomen jäsenyhdistykset	Jäsenmäärä vuonna 2008
Bongariliitto ry	1011
Etelä-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry	276
Etelä-Savon Lintuharrastajat Oriolus ry	205
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry	2055
Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry	133
Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry	328
Kemin Lintuharrastajat Xenus ry	90
Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry	219
Keski-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry, Mellersta Österbottens Ornitologiska Förening rf	88
Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry	578

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry / Lintuyhdistys Kuikka	312
Kuusamon Lintukerho ry	206
Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys ry	315
Lapin Lintutieteellinen yhdistys ry	233
Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry	197
Lounais-Hämeen Lintuharrastajat ry	134
Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys ry	92
Ostrobothnia Australis rf	47
Pirkanmaan Lintutieteellinen yhdistys ry	851
Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry	189
Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry	234
Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry	385
Porvoon Seudun Lintuyhdistys – Borgå Nejdens Fågelförening ry	183
Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry	367
Rauman Seudun Lintuharrastajat ry	143
Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry	365
Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry	106
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry, Åbo Ornitologiska Förening rf	672
Valkeakosken Lintuharrastajat ry	88
Ålands Fågelskyddsförening rf	124

1.2 Huomionosoitukset

Vuonna 2008 myönnettiin BirdLife Suomen hopeinen ansiomerkki Jukka Sillanpäälle ja Kari Koivumäelle ja Pro Avibus –kunniakirja Jukka-Pekka Leskille. Pro Avibus -kunniakirja voidaan myöntää sellaisille henkilöille tai tahoille, jotka ovat erityisen merkittävällä tavalla edistäneet linnustonsuojelua, -tutkimusta tai lintuharrastusta. Hopeinen ansiomerkki voidaan antaa kansallisesti tai paikallisesti huomattavasta ja pitkäaikaisesta, vähintään 15-vuotisesta toiminnasta lintujen harrastuksen, tutkimuksen tai suojelun hyväksi tai ulkomaan kansalaiselle, joka on erityisen huomattavalla tavalla avustanut liittoa tai sen jäsenyhdistyksiä kansainvälisten suhteiden kehittämisessä.

BirdLife Suomen vuoden lintuyhdistys -tunnustuspalkinto myönnettiin Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:lle. Perusteluina valinnalle olivat erittäin aktiivinen retki- ja suojelutoiminta, hyvä osallistuminen BirdLife Suomen järjestämiin kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden (IBA) -kartoituksiin, aktiivinen varainhankintatoiminta sekä jäsenmäärän jatkuva kasvu.

Vuoden nuoreksi lintuharrastajaksi valittiin Karoliina Hämäläinen Savonlinnasta ja vuoden retkikummiksi Sirkka-Liisa Vaalivirta Savitaipaleelta.

2. Linnustonsuojelu ja -tutkimus

BirdLife Suomen tavoitteena on lintujen suojelutilanteen parantaminen. Suojelutoimintaa ohjaavat BirdLife Suomen suojelustrategia sekä BirdLife Internationalin suojeluohjelmat ja tavoitteet. Suomen

kannalta tärkeimmät BirdLife Internationalin suojeluohjelmat ovat tärkeiden lintualueiden (IBA) kartoitus, seuranta ja suojelu, elinympäristöjen suojeluohjelmat sekä uhanalaisten lajien suojeluohjelmat.

BirdLife Suomen tutkimustoiminnan tavoitteena on kerätä ja tuottaa tietoa lintujen- ja muun luonnonsuojelun avuksi. Tutkimukset toteutetaan pääosin vapaaehtoisten lintuharrastajien voimin. BirdLife Suomen jäsenyhdistysten jäsenet jatkoivat valtakunnallista linnustonseurantaa yhteistyössä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa. Seurantojen tuloksia esiteltiin Linnut-vuosikirjassa ja Linnut-lehdessä. Tutkimustoiminnan pääpaino oli IBA-laskennoissa.

Suojelutoiminnassa seurattiin BirdLife Suomen suojelustrategiaa vuosiksi 2004–2008. Suojelutoimintaa koordinoi BirdLife Suomen suojelutoimikunta ja hallitus. Suojelutoimikunta kokoontui kolmesti. Suojelutyötä toteuttivat pääasiallisesti BirdLife Suomen suojelu- ja tutkimuspäällikkö Teemu Lehtiniemi, sekä suojeluasiantuntija, kansallinen IBA-koordinaattori Margus Ellermaa. Lisäksi suojeluasioita edistivät kymmenet vapaaehtoiset sekä paikallisyhdistykset omilla toiminta-alueillaan. Suojeluasioista keskusteltiin yhdistyksille avoimilla aktiivit- ja suojelu-sähköpostilistoilla (ks. kohta 3.3).

Vuonna 2008 laadittiin uusi suojelustrategia vuosille 2009–2012. Suojelustrategia on pääpiirteissään sisällytetty BirdLife Suomen toimintastrategiaan vuosille 2009–2012. Uuden suojelustrategian tavoitteena on, että BirdLife Suomen toiminnan tuloksena lintujen, niille tärkeiden alueiden ja niiden elinympäristöjen tila on parantunut sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Suojelustrategia nostaa BirdLife Suomen tulevaisuuden suojelutyön pääpainopistealueiksi IBA-työn, linnustonseurannan edistämisen, työn maatalousympäristön lintujen tilanteen parantamiseksi, uhanalaisten ja taantuvien lintulajien tilanteen parantamisen sekä kansainvälisen linnustonsuojelutyöhön käytettävien Suomen resurssien kasvattamisen.

2.1 Lausunnot ja vaikuttaminen

BirdLife Suomi avusti ja neuvoi lintu- ja luonnonharrastajia, muita kansalaisia sekä yhdistyksiä erilaisissa maankäyttö- ja lupa-asioissa toimimiseksi. Hankkeita koskevia yhteydenottoja tuli BirdLife Suomen toimistolle viikoittain.

Vuoden aikana laadittiin seuraavat kirjalliset lausunnot tai kirjeet:

- Ympäristöministeriölle ehdotus lintujen pesäkuvaukseen tarvittavasta ohjeistuksesta ja lupakäytännöstä ympäristöhallinnossa 15.1.
- Ympäristöministeriölle lausunto luonnoksesta Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta 31.1.
- Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilalle ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaiselle kirje kesannoinnista osana EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastusta 31.1.
- Valtakunnansyyttäjän virastolle vaatimus viedä Porissa tapahtunut suokukon ampuminen hovioikeuteen tapauksen käräjäoikeuden päätöksen vuoksi 4.2.
- Ympäristöministeriölle lausunto Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmasta 2008–2016 (METSU 2) 5.2.
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2. vaiheen täydennyslunnoksesta 27.2.
- Etelä-Savon maakuntaliitolle lausunto Etelä-Savon maakuntakaavaluonnoksesta 29.2.
- Europarlamentin suomalaisille kansanedustajille maatalouspolitiikan terveystarkastuksesta 11.3.
- Uudenmaan liitolle muistutus Uudenmaan vaihemaakuntakaavaehdotuksesta 17.3.
- Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilalle EU:n maatalousneuvostoa ja maatalouspolitiikan terveystarkastusta koskeva kirje 28.3.
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle lausunto Luontoselvitykset turvetuotannon ympäristölupahakemuksessa -opasluonnoksesta 9.4.
- Ympäristöministeriölle lausunto muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen alaisesta yhteisymmärryspöytäkirjasta petolintujen suojelemiseksi 16.4.
- Lapin liitolle lausunto Tunturi-Lapin maakuntakaavaluonnoksesta 17.4.
- Metsähallitukselle lausunto Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelmaluonnoksesta 25.4.
- Kymenlaakson liitolle lausunto Kymenlaakson maaseudun ja luonnon maakuntakaavaluonnoksesta 15.8.

- Maa- ja metsätalousministeriöön maatalousneuvos Hannu Takkulalle kirje maatalouspolitiikan terveystarkastuksesta 21.8.
- Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilalle ja tuottajajärjestöille kirje ympäristötuen lisätukea koskevan esityksen peruuttamisesta 19.9.
- Lapin ympäristökeskukselle kirje Penikoiden Natura 2000 –alueelle tehdystä kaivosvaltauksesta 15.10.
- Europarlamentin suomalaisille kansanedustajille kirje maatalouspolitiikan terveystarkastuksesta 11.10.
- Euroopan unionin komissiolle kirje Suomen maatalouden ympäristöohjelmasta 24.11.
- Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilalle ja ympäristöministeri Paula Lehtomäelle ehdotus kuukkelin lajisuojeluohjelman laatimisesta Etelä-Suomeen 25.11.
- Oikeusministeri Tuija Braxille, hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemelle ja ympäristöministeri Paula Lehtomäelle kirje Joutsenon Konnunsuon peltojen puolesta 1.12.
- Lapin liitolle muistutus Kemi-Tornio-alueen ydinvoimamaakuntakaavasta 22.12.
- Neljän kunnan päättäjille vetoamus Kauhavan Alajoen IBA-alueen huomioimiseksi tiehankkeessa 25.8.

Jatkettiin kampanjaa Välimeren alueella yleisesti tapahtuvien lintuja koskevien luonnonsuojelurikosten, kuten pikkulintujen liimatikkupyynnin, lopettamiseksi. Apuna käytettiin verkkosivuja, artikkeleita ja lehdistötiedotteita. Jäsenistöä osallistui Maltaan Raptor Camp -leirille, jossa metsästyksen laillisuutta valvottiin petomuuttopaikoilla.

2.2 Lajisuojaus ja -tutkimus

Naurulokki ja pikkulokki olivat vuoden linnut. Vuoden lintu -hankkeessa tiedotettiin lajien esiintymisestä ja kannanmuutoksista sekä pyydettiin ilmoittamaan lajien pesimäpaikat paikallisyhdistyksille. Aiheesta julkaistiin lehdistötiedotteita, laadittiin naurulokki- ja pikkulokkisivut BirdLife Suomen verkkosivuille. Lintuharrastajia kannustettiin ilmoittamaan yhdistyksille lajeja koskevat pesimäpaikkatietonsa. Hankkeen tulokset julkaistaan vuonna 2009. Vapaaehtoisena lajikoordinaattorina toimi Esa Lammi.

Metsähanhiprojektin toiminta oli vähäistä. Metsähanhiprojektin tarkoituksena on selvittää Suomen metsähanhikannan tilaa, esiintymistä ja kokoa. Projektin koordinaattorina toimi Sami Timonen.

Suunniteltiin ja ohjeistettiin vuoden 2009 vuoden linnun, törmäpääskyn, kartoitus- ja suojeluprojekti. Vapaaehtoisen projektikoordinaattorin tehtävään nimettiin Santtu Ahlman.

Osallistuttiin WWF Suomen koordinoimaan kiljuhanhen LIFE-hankkeeseen. Hanke toteutui vuosina 2005–2008. BirdLife Suomi vastasi lajin kansallisen suojeluohjelman laatimisesta. Suojeluohjelma saatiin valmiiksi ja luovutettiin ympäristöministeriölle maaliskuussa. Osallistuttiin myös AEWAn (Agreement on the Conservation of African–Eurasian Migratory Waterbirds) laatiman kiljuhanhen kansainvälisen suunnitelman kommentointiin. Kansainvälinen suunnitelma vahvistettiin marraskuussa 2008.

Jatkettiin Kruunupyyn Teerijärvellä sijaitsevia naurulokkiyhdyksuntia koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista ja tehtyjen ruoppausten laillisuuden selvittämistä koskeneita valitusprosesseja. Länsi-Suomen ympäristökeskus salli kahden kolonian pesimäpaikan tuhoamisen ruoppaamalla pesimäajan ulkopuolella. Valvovan viranomaisen mukaan 5700 naurulokkiparin pesimäpaikkojen tuhoaminen oli niin pieni toimenpide, ettei sellaiseen tarvita erityisiä lupia. Länsi-Suomen ympäristölupavirastoon tehdystä valituksesta saatiin kielteinen päätös, josta tehtiin valitus Vaasan Hallinto-oikeuteen, mistä ei saatu päätöstä vuoden 2008 aikana.

Uhanalaisten ja harvalukuisten lintulajien esiintymistä koskevien ns. faunististen havaintojen keruuta jatkettiin, ja yhdistyksiä kannustettiin tekemään yhteenvedot havainnoista. Uusia havaintoja kerättiin ja julkaistujen faunististen katsausten tietoja tarkistettiin yhdistyksiltä. Linnut-vuosikirjassa julkaistiin faunistinen katsaus vuosilta 2005 ja 2006. Faunistisen aineiston perusteella laadittiin myös alustava kosteikkolinnuston muutoksia kuvaava kosteikkolintuindikaattori.

WWF Suomen toimintaryhmien ja ympäristöhallinnon kanssa jatkettiin yhteistyötä uhanalaisten lintulajien, kuten kiljuhanhen ja uhanalaisten petolintujen suojelussa.

Kurkityöryhmä jatkoi toimintaansa. Toiminta keskittyi kurkien rengastamiseen.

BirdLife Suomen rareiteetikomitea (RK) tarkastaa ja julkaisee kaikki Suomessa tehdyt valtakunnallisesti harvinaiset lintuhavainnot ja pitää yllä virallista lajistusta Suomessa havaituista lintulajeista. Komitea kokoontui kolme kertaa. Kokousten asioita hoidettiin sähköpostilistan välityksellä. Komitea kehitti toimintaansa vuoden aikana mm. siirtymällä ilmoitusten sähköiseen käsittelyyn, uudistamalla havaintoilmoituslomakkeen ja sen täyttöohjeen sekä lisäämällä verkkosivuilleen sieltä vielä puuttuneet vanhat julkaistut RK-katsaukset. Vuoden aikana komitealle lähetettiin 302 havaintoilmoitusta. Hyväksytyjen havaintojen joukossa oli kolme maalle uutta A-kategorian lajia: siperiansirri (vuodelta 2007), siperiankurppa ja viirukerttuli. Yksityiskohtainen selostus RK:n toiminnasta löytyy vuosittain julkaistavasta raportista. Vuoden 2008 aikana julkaistiin vuoden 2007 raportti Linnut-vuosikirjassa.

Osallistuttiin yhdessä useiden viranomais- ja järjestötahojen kanssa vetoomukseen, jotta harrastajat liikkuisivat vastuullisesti kahlaajien pesimäalueilla ja niiden lähellä.

2.3 Aluesuojelu ja -tutkimus

IBA-hankkeessa jatkettiin Lapin laajojen IBA-alueiden kartoituksia kymmenien vapaaehtoisten voimin. Vuoden IBA-laskijana palkittiin Juho Könönen. Yhteistyöhankkeessa tietoa keräsivät tai muuta apua antoivat myös Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus ja Luonnontieteellinen keskusmuseo. Jäsenyhdistykset toimivat hankkeessa aktiivisesti alueellisten IBA-vastaavien työpanoksella ja toteuttamalla inventointeja alueellaan. Aloitettiin työ IBA-alueiden valintaperuste- eli kriteerilajien suojelutavoitearvojen asettamiseksi kullekin kohteelle. Saaristolinnuston osalta IBA-kartoitusten 2000-luvun tuloksia esiteltiin lyhyesti saaristolinnustoseminaarissa Kokkolassa 15.11. Hankkeen etenemisestä tiedotettiin säännöllisesti verkkosivuilla www.birdlife.fi/iba ja sähköpostilistoilla. Tiira-lintutietopalvelua kehitettiin paremmin linnustonsuojelukäyttöä edistäväksi. Vuoden aikana järjestelmään tuli mm. aluerajaustyökalu, jonka avulla IBA-alueiden linnustotietoja on helpompi hakea.

Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA) -hankkeen osalta uusia tietoja ei kerätty aktiivisesti. FINIBA-alueiden tärkeydestä muistutettiin päättäjiä mm. maakuntakaavaprosessien yhteydessä.

Porin Yyterissä järjestettiin elokuussa uhanalaisen etelänsuosirrin pesimäniityn kunnostustalkoot osana Lounais-Suomen ympäristökeskuksen koordinoimaa Kokemäenjoki-LIFE-hanketta, joka jatkuu heinäkuuhun 2011 asti, ja jossa BirdLife Suomi on yksi hankekumppaneista. Talkoojärjestelyissä oli mukana Porin Lintutieteellinen Yhdistys. Talkoisiin osallistui 30 henkilöä.

2.4 Metsät ja luonnon monimuotoisuus

Jatkettiin Etelä-Suomen metsiensuojelutilanteesta kertovien verkkosivujen ylläpitoa (www.etelasuomenmetsat.fi) yhteistyössä useiden muiden ympäristöjärjestöjen kanssa. Verkkosivujen tekemistä koordinoi BirdLife Suomi. Verkkosivujen tarkoituksena on toimia tietolähteenä ja positiivisena kampanjatyökaluna järjestöjen Etelä-Suomen metsiensuojelutyössä.

Metsien ympäristösertifiointia edistävässä Suomen FSC-yhdistyksessä BirdLife Suomea edusti Sini Harkki. Harkki valittiin myös toukokuussa Suomen FSC-yhdistyksen hallitukseen, jossa hän toimi yhdistyksen ympäristökamarin hallitusedustajana metsäteollisuuden kanssa käydyissä neuvotteluissa. Suomen FSC-yhdistys valmisteli koko vuoden uutta kansallista FSC-standardia. Suomalaisen metsäteollisuuden tultua mukaan neuvotteluihin keskustelut standardista alkoivat joiltakin osin alusta.

Osallistuttiin aktiivisesti BirdLife Internationalin Euroopan metsätyöryhmän toimintaan (ks. kohta 2.7).

2.5 Maatalous ja luonnon monimuotoisuus

Maatalouteen liittyviä asioita hoiti vapaaehtoinen maatalousvastaava Irina Herzon yhdessä suojeluhenkilökunnan kanssa.

EU:n komission ehdotus lopettaa velvoitekesannointi oli maataloustyössä keskeinen aihe vuonna 2008. BirdLife korosti, että kesantojen on oltava osa hyvää maatalouskäytäntöä niiden ympäristöhyötyjen vuoksi. Asian edistämiseksi tehtiin kolme lehdistötiedotetta ja oltiin aktiivisesti yhteydessä päättäjiin. Näkemystä ei kuitenkaan hyväksytty ja osana EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastusta velvoitekesannointi lopetettiin vuoden 2009 alusta lukien. EU jäsenmaista ainoastaan Iso-Britannia kannatti kesannoinnin säilyttämistä.

Osallistuttiin ympäristötukijärjestelmän muutosten valmisteluryhmän toimintaan järjestöjen maatalouden ympäristöryhmän (Jämyrä) kautta. Työssä keskityttiin vapaaehtoisen ympäristökesannon kehittämiseen, mutta kommentoitiin aktiivisesti myös muita esitettyjä toimenpide-ehdotuksia. Maatalouden ympäristöryhmän ehdotus kesannosta hyväksyttiin osaksi ympäristötukiohjelmaa, mutta lopulliseen versioon ehdotusta heikennettiin merkittävästi. Jämyrän ehdotus nurmien määrän kasvattamiseksi ja laidunnuksen edistämiseksi Etelä-Suomessa sai loppuvuonna tukea myös muilta työryhmässä. Tämä tulee olemaan yksi vuoden 2009 ympäristötukityön painopisteistä.

Valmisteltiin Jämyrän toimintastrategiaa seuraaville vuosille.

Osallistuttiin arvokkaiden maatalousalueiden (HNVf = High Natural Value farmland) kriteerejä miettivän maa- ja metsätalousministeriön työryhmän toimintaan ja varmistettiin, että lintujen ja muun luonnon monimuotoisuuden suojele otetaan mukaan kansallisissa kriteereissä.

Valmisteltiin hakemusta tiedotushankkeelle, jonka tavoitteena olisi maatalousneuvonnan luonnon monimuotoisuuden parempi huomioiminen.

Tehtiin aktiivista yhteistyötä BirdLife Internationalin Euroopan maataloustyöryhmän kanssa (ATF = Agriculture Task Force) ja ATF:n pienryhmien kanssa EU:n maatalouden terveystarkastuksen mukanaan tuomien uhkakuvien poistamiseksi. Erityispaino oli velvoitekesannoinnin poiston estämisellä. Osana tätä työtä kehitettiin ja kommentoitiin BirdLife Internationalin Euroopan yhteisiä linjauksia kesannosta, hyvästä maatalouskäytännöstä, terveystarkastuksesta ja ruoan turvallisuudesta. BirdLife Suomi loi oman profiilin uudelle maatalouspolitiikan muutosta vaativalle www-foorumille, jota ylläpitää IEEP (Institute of European Environmental Policy).

2.6 Muu suojele ja tutkimus

Jatkettiin Ympäristöakatemia toiminnan suunnittelua. Ympäristöakatemia on ympäristöjärjestöjen yhteistyöhanke (www.ymparistoakatemia.fi). Ympäristöakatemia tuleviksi seminaari aiheiksi on valittu Itämeri ja maatalouden ympäristökysymykset. Päätettiin yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa, että ympäristöakatemiasta perustetaan rekisteröity yhdistys, mikä helpottaa varainhankintaa Ympäristöakatemia toiminnalle.

Jatkettiin aktiivisesti yhteiskunnallista keskustelua H5N1-lintuinfluenssaa koskevien virheellisten tietojen korjaamiseksi. Tosiasioihin pohjautuvaa tietoutta jaettiin lintuinfluenssa-verkkosivuilla.

Osallistuttiin kolmanteen valtakunnalliseen lintuatlakseen. Ympäristöministeriön rahoittamaa hanketta koordinoi Luonnontieteellinen keskusmuseo ja hankkeessa ovat mukana BirdLife Suomi, Metsähallitus, Metsäntutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja Suomen ympäristökeskus. BirdLife Suomi osallistui hankkeessa atlastoimikunnan ja ohjausryhmän toimintaan. Lisäksi BirdLife Suomen Tiira-lehteä ja sähköpostilistoja käytettiin hankkeesta tiedottamiseen. Hankkeen toteutus tapahtuu eläinmuseon atlastoimiston koordinoimana. Hankkeessa BirdLife Suomea edustivat vapaaehtoiset Asta Lähdesmäki (lintuatlastoimikunta) ja Harri Högmander (lintuatlaksen ohjausryhmä).

Tiira-lehden kaikissa numeroissa ja Linnut-lehdessä tuotiin monipuolisesti esiin linnustonsuojelua sekä kotimaassa että ulkomailla.

Lintujen talviruokinnasta ja pesimärauhasta tiedotettiin, ja toimittajia avustettiin ruokintaan ja muihin lintujen suojeleasioihin liittyvissä kysymyksissä.

BirdLife Suomen verkkosivuilla ylläpidettiin palvelua, jossa voi esittää suojelukysymyksiä BirdLife Suomen asiantuntijoille. Mielenkiintoisimmat kysymykset vastauksineen julkaistiin verkkosivuilla ja osa Tiira-lehdessä.

2.7 Kansainvälinen suojelutoiminta

BirdLife Internationalin koordinoima Euroopan metsätyöryhmä (Forest Task Force, FTF) jatkoi toimintaansa. Työryhmällä oli kolme palkattua työntekijää ja muutama projektityöntekijä. Työryhmän toimesta jatkettiin Bulgarian ja Romanian arvokkaiden metsäalueiden (Biologically Important Forests = BIFs) kartoittamista. Alustavia selvityksiä tehtiin vastaavan kartoituksen toteuttamiseksi Ukrainassa, Unkarissa ja Slovakiassa. BirdLife Suomi on ollut alkuunpanijana kyseisessä metsäkartoitushankkeessa. Työryhmässä on edustettuna useita Euroopan maita edustuksen pääpainon ollessa Keski- ja Itä-Euroopassa. BirdLife Suomi osallistui ryhmän järjestämään seminaariin 29.–31.10. (Margus Ellermaa ja Marcus Walsh) ja vuosikokoukseen 1.11. (Marcus Walsh).

BirdLife Internationalin Euroopan maataloustyöryhmän (Agriculture Task Force, ATF) toimintaan osallistuttiin aktiivisesti (ks. 2.5). BirdLife Suomea edusti työryhmässä Irina Herzon.

Osallistuttiin BirdLife Internationalin EU:n luonnonsuojeludirektiivien toimeenpanoa, soveltamista ja toimivuutta tarkastelevan työryhmän (Birds and Habitats Directive Task Force, BHDTF) toimintaan. Suojeluasiantuntija Margus Ellermaa kävi työryhmän kokouksessa 28.11.esittelemässä työtä Suomen IBA-alueiden suojelutavoitearvojen asettamiseksi.

Kommentoitiin BirdLife Internationalin laatimia suojelutasoltaan epäsuotuisien, mutta EU-alueella laillisesti metsästettävien lajien kansainvälisiä suojelusuunnitelmia.

BirdLife Internationalille välitettiin tietoja lintujen suojelutilanteesta Suomessa. Tiira-lehdessä, jäsentiedotteissa ja BirdLife Suomen verkkosivuilla välitettiin tietoa kansainvälisistä suojeluhankkeista.

EU-asioissa BirdLife Suomi teki yhteistyötä BirdLife Internationalin Euroopan toimiston kanssa, joka valvoo myös keskeisten suojelusopimusten voimassaoloa ja toteutumista Suomessa.

Osallistuttiin Siemenpuu – Kansalaisliikkeiden yhteistyösäätiön toimintaan yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa. Säätiö on ympäristörähistö, jonka tarkoituksena on edistää ympäristönsuojelun ja ihmisoikeuksien toteutumista kehitysmaissa. Säätiössä on mukana 15 suomalaista kansalaisjärjestöä.

Jatkettiin BirdLife Internationalin ja Ethiopian BirdLifen (Ethiopian Wildlife and Natural History Society, EWNHS) kanssa Ethiopian Bergan alueen kosteikkojen suojelun kehittämishanketta. Hankkeen tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja alueen elintason sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Kohdealueella pesii maailmanlaajuisesti uhanalainen pilkkaarääkkiäinen, jolla on koko maailmassa vain kolme tunnettua pesimäaluetta. Kolmas pesimäalue löytyi osana hanketta. Mika Asikainen kävi syyskuussa Etiopiassa paikan päällä tarkastamassa hankkeen onnistumista. Samanaikaisesti paikalla oli hankkeen onnistumisen ulkopuolinen arvioija.

BirdLife Suomi maksoi jokaisesta henkilöjäsenestä ja tukijasta BirdLife Internationalille jäsenmaksuna yhden dollarin sekä vapaaehtoista jäsenmaksua BirdLifen Euroopan toiminnalle 3 000 euroa. Jäsenmaksut käytetään BirdLife Internationalin kansainvälisiin suojeluhankkeisiin.

2.8 Linnustonsuojeluklubi

Linnustonsuojeluklubin tukijat tukevat BirdLife Suomen suojelutyötä. Osa varoista käytetään BirdLife Internationalin kansainväliseen suojelutyöhön. Klubin toimintaa tuki 473 henkilöä.

2.9 Lintuihin kohdistuvat rikokset

Kansainväliselle Eurogroup Against Bird Crime -ryhmälle välitettiin tietoja linturikoksista Suomessa.

Yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa jatkettiin mm. CITES-sopimuksen vastaisen ja laittoman täytettyjen lintujen kaupan estämiseksi.

3. Lintuharrastuksen edistäminen

3.1 Varhaisnuoriso- ja nuorisotoiminta

Nuorisotoiminta on joko välillisesti tai suoraan mukana suuressa osassa järjestön perustoimintoja. Nuorisotoimintaa ohjaa järjestöstrategia. Konkreettisimmin nuorisotoimintaa toteutetaan retkikummi- ja jäsenyhdistysten kautta. Retkikummit ovat jäsenyhdistysten vapaaehtoisia, jotka järjestävät opastettuja linturetkiä, lintukurssseja ja lintukerhoja. Vuoden lopussa retkikummeina toimi 114 henkilöä 25 jäsenyhdistyksessä.

Tietoutta lintuharrastuksesta levitettiin retkikummi- ja lintukurssseilla sekä Tiira-lehden välityksellä. Retkikummit järjestivät noin 206 retkeä ja tapahtumaa, joista noin 37 oli erityisesti suunnattu lapsille ja nuorille. Retkikummi- ja tapahtumien osallistui noin 4915 henkilöä, joista lapsia ja nuoria oli noin 794.

Jäsenyhdistysten käyttöön oli saatavilla BirdLifen Suomen nuorisotyön materiaali, joka sisältää oppaan lintukerhotoiminnasta, materiaalia oppitunnin pitämiseksi kouluissa sekä materiaalia leiripäivän järjestämiseksi.

Jäsenyhdistysten nuorisotoimintaa kannustettiin nimeämällä BirdLife Suomen syyskokouksessa vuoden nuoreksi lintuharrastajaksi Karoliina Hämäläinen Savonlinnasta Etelä-Karjalan Lintutieteellisestä Yhdistyksestä. 17-vuotias Hämäläinen harrastaa lintuja monipuolisesti ja toimii mm. rengastusharjoittelijana ja on erityisesti kiinnostunut uhanalaisen valkoselkätikan tutkimuksesta ja suojelusta.

BirdLife Suomi järjesti neljännen Lasten lintupäivän 6.–7.6. Mukana oli ennätyselliset 34 joukkuetta ja 103 lasta 25 paikkakunnalta. Tapahtuman päätarkoituksena on innostaa lapsia ja nuoria lintu- ja muuhun luontoharrastukseen sekä retkeilyyn ja tutustumaan lähiseutunsa luontoon.

BirdLife Suomi osallistui Luonto-Liiton ja Natur och Miljön järjestämille nuorille suunnatuille Ympäristötoimintapäiville 10.–12.10. Orivedellä. BirdLife Suomi oli yksi Monimuotoisuus ja metsät -työpajan järjestäjistä. Tapahtumaan toimitettiin myös esittelymateriaalia ja osallistujille järjestettiin linturetki. BirdLife Suomen edustajana sekä retken vetäjänä toimi Peter Uppstu Pirkanmaan Lintutieteellisestä Yhdistyksestä. Tapahtumaan osallistui lähes 160 nuorta eri puolilta Suomea.

Luonto-Liiton kanssa yhteistyössä järjestettiin nuorten lintukurssi 8.–13.6. Parikkalassa. Kurssille osallistui yhdeksän 13–16-vuotiasta nuorta. Kurssin vetäjänä toimi Luonto-Liiton Johannes Hänninen ja ohjaajana BirdLife Suomen edustaja Roland Vösa Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringasta.

Euroopan laajuinen lapsille ja nuorille suunnattu Spring Alive –kampanja jatkui kolmatta vuotta. Hankkeessa seurataan verkkosivujen avulla neljän muuttolinnun kevätmuuton etenemistä Euroopassa (www.springalive.net). Verkkosivujen sisältö toteutettiin suomeksi ja hankkeesta tiedotettiin kouluille.

Opettajien täydennyskoulutusmateriaali eli VESO-paketti oli saatavilla jäsenyhdistysten käyttöön.

Tiira-lehden jokaisessa vuoden 2008 numerossa oli lapsille ja nuorille suunnatut omat sivut, joilla julkaistiin lasten omia juttuja, piirroksia ja lasten ottamia lintukuvia.

3.2 Tapahtumat

Tammikuun viimeisenä viikonloppuna järjestettiin kolmannen kerran valtakunnallinen Pihabongaus-tapahtuma. Pihabongauksessa tarkkailtiin tunnin ajan lintuja kotipihalla tai muulla sopivalla paikalla ja ilmoitettiin havainnot BirdLife Suomelle. Kohderyhmänä olivat kaikki luonnosta kiinnostuneet ihmiset. Tapahtumaan osallistui yli 12 000 ihmistä noin 8 500 pihalla. Lintuja ilmoitettiin 380 000 yksilöä.

Osallistujille lähetettiin tapahtuman jälkeen Tiira-lehti sekä BirdLife Suomesta ja sen jäsenyhdistyksistä kertovaa materiaalia. 474 pihabongaria tuki BirdLife Suomen toimintaa ostamalla tapahtumaa varten

suunnitellun pihabongaripaketin. Pihabongaus on maan suurin lintuharrastustapahtuma, joka toistetaan vuosittain. Tapahtumaa sponsoroivat Weilin+Göös sekä VPG.

BirdLife Suomi järjesti 15. valtakunnallisen Tornien taisto -lintuharrastustapahtuman 3.5. Ennätykselliset 271 joukkuetta ja noin 1 150 lintuharrastajaa osallistui tapahtumaan, jossa havainnoidaan lintulajeja lintutorneista kahdeksan tunnin ajan. BirdLife Suomen joukkue (Heidi Björklund, Teemu Lehtiniemi, Olli-Pekka Liinalaakso, Karno Mikkola, Mikko Putkonen, Helena Ranta ja Pertti Uusivuori) kisaili Helsingin Viikissä ja havaitsi 97 lajia. Päivän aikana tuhannet ihmiset kävivät tutustumassa lintuharrastukseen torneilla eri puolilla Suomea. Tapahtumaa sponsoroiti Kemira.

BirdLife Suomen ja Kuusamon Lintukerhon järjestämä 25. SM-lintumaraton kilpailtiin Kuusamossa 6.6. Kilpailuun osallistui 32 joukkuetta ja lintumaratonissa havaittiin 160 lajia, joista voittajajoukkue havaitsi 132 lajia. Kilpailun ekosarjan voittajajoukkue havaitsi 15 tunnin aikana 87 lajia.

3.3 Sähköpostilistat

BirdLife Suomi ylläpiti jäsenyhdistysten toimihenkilöiden BirdLife-aktiivit -sähköpostilistaa, suojeluaiheista sähköpostilistaa ja lintuharrastajille tarkoitettua Lintuverkko-sähköpostilistaa, jolla oli vuoden lopussa noin 1 700 tilaajaa. Lisäksi ylläpidettiin eurooppalaisille lintuharrastajille tarkoitettua listaa (*EuroBirdNet*), jolla oli noin 1 300 tilaajaa. Sähköpostilistoista vastasi henkilökunta Academica Oy:n avustamana.

Myös BirdLife Suomen verkkosivuja hyödynnettiin lintuharrastuksen edistämässä (ks. kohta 5.5).

3.4 Koulutustoiminta

Jäsenyhdistysten puheenjohtajille suunniteltu puheenjohtajakansio, johon on koottu olennainen tieto jäsenyhdistysten ja BirdLife Suomen yhteistyöstä, jaettiin uusille puheenjohtajille ja kansion sähköistä versiota täydennettiin BirdLife Suomen verkkosivuille.

Pihabongaus-tapahtumaa varten yhdistyksille koottiin vinkkejä tapahtuman paikallisesta hyödyntämisestä.

Yhdistysvierailujen yhteydessä käytiin läpi ajankohtaisia asioita yhdistysten hallitusten kanssa ja autettiin yhdistyksiä niiden ongelmissa.

Yhteistyössä Skaftung Naturen kanssa järjestettiin kymmenen lintuaiheista maastokurssia Kristiinankaupungissa ja Virolahdella.

3.5 Muu lintuharrastuksen edistämistoiminta

Tiira-lehteä lähetettiin halukkaille yhdistyksille, messuille ja muihin tapahtumiin jaettavaksi. Yhteensä noin 12 000 lehteä jaettiin vuoden aikana erilaisissa tapahtumissa.

Tiedotustoiminnan yhteydessä esiteltiin lintuharrastusta eri medioissa lukuisia kertoja (ks. kohta 5.6). Lintuharrastuksesta ja linnuista kiinnostuneita palveltiin puhelimitse päivittäin.

4. Järjestötoiminta

4.1 Toiminta Suomessa

Jäsenyhdistyksiä kannustettiin aktiiviseen jäsenhankintaan. Jäsenyhdistysten järjestötoimintaa kannustettiin valitsemalla vuoden lintuyhdistys (ks. kohta 1.2). BirdLife Suomi edisti jäsenhankintaa lähettämällä kaikille jäsenyhdistysten uusille jäsenille ilmaisen Kuukkelin kaltaiset –lintuharrastusoppaan

liittymislahjana. Yhdistyksille ja retkikummien tapahtumiin osallistuneille lähetettiin myös BirdLife Suomen lehtiä. Uusia jäseniä liittyi vuoden aikana noin 620.

Ajankohtaisista asioista tiedotettiin pääasiassa aktiivit-sähköpostilistalla (ks. kohta 3.3.) ja Tiira-lehdessä. Tiira-lehden keskeisen osan muodosti jäsenyhdistysten tapahtumapalsta. Ajankohtaisten tietojen välitykseen käytettiin myös BirdLife Suomen verkkosivuja, joilta löytyy kaikki perustieto BirdLife Suomen toiminnasta.

Nurmijärven Kiljavalla järjestettiin 15.3. seminaari, jossa käsiteltiin mm. BirdLife Suomen toimintastrategiaa ja valtakunnallista lintuatlashanketta sekä koulutettiin Tiira-yhdistyskäyttäjiä. Seminaariin osallistui edustajia noin 20 jäsenyhdistyksestä.

Kokkolassa järjestettiin 13.11. BirdLife Suomen ja Keski-Pohjanmaan Lintutieteellisen Yhdistyksen saaristolinnustoseminaari, jossa esiteltiin saaristolintututkimuksen uusimpia tuloksia. Seminaariin osallistui yli 80 henkeä noin 20 yhdistyksestä. Seminaarin jälkeen vietettiin Keski-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen 30-vuotisjuhlia.

Viidelle jäsenyhdistykselle toimitettiin tilauksesta tapahtumissa käytettäviä lintutorneihin kiinnitettäviä infokortteja ja kahdelle yhdistykselle yhdistysbanderolli. Jäsenrekisteripalvelua tarjottiin sitä haluaville yhdistyksille; palvelua käytti 15 jäsenyhdistystä.

Järjestösihteeri, toiminnanjohtaja, suojeleasantuntija, suojele- ja tutkimuspäällikkö, tiedottaja ja hallintos sihteeri vierailivat yhdistyksissä ja yhdistysten tapahtumissa 13 kertaa esittelemässä liiton toimintaa sekä ajankohtaisia lintuharrastus- ja suojeleasioita.

4.2 Tiira-lintutietopalvelu

Tiira-lintutietopalvelun kehittäminen ja ylläpito oli yksi vuoden päätavoitteista. Palvelu on tarkoitettu kaikille linnuista kiinnostuneille, ja se toimii internetissä osoitteessa www.tiira.fi. Palveluun tulevat havainnot ovat jäsenyhdistyksille käyttökelpoisessa muodossa arkistoituina. Palvelussa voi selata havaintoja koko maasta ja siellä voi pitää omaa havaintopäiväkirjaa. Jäsenyhdistysten jäsenillä on käytössään enemmän ominaisuuksia kuin ei-jäsenillä. Jäsenet saavat jäsenoikeuden käyttöönsä ilmoittamalla järjestelmään BirdLife-jäsenumeronsa. Kaikki jäsenyhdistykset käyttävät Tiiraa ensisijaisena havaintojenkeruujärjestelmänä. Lintutietopalvelu kehittyi vuoden aikana varsin vähän, mikä johtui pääohjelmoijan siirtymisestä pääosin toisiin tehtäviin ja uuden ohjelmoijan rekrytoinnissa tapahtuneesta viiveestä.

Vuoden lopussa Tiira-lintutietopalvelulla oli rekisteröityneitä käyttäjiä yli 9 500, joista 4 000 oli rekisteröitynyt BirdLife-jäsennumerolla. Tiiran verkkosivuilla käytiin 1,6 miljoonaa kertaa vuoden aikana. Parhaana päivänä Tiiran verkkosivuilla kävi noin 10 500 kävijää.

Tiiraan kirjattiin vuoden aikana noin 920 000 havaintoa vuodelta 2008 sekä noin 200 000 ennen vuotta 2008 tehtyä havaintoa.

Yhdistysten Tiira-yhdistyskäyttäjiä ohjeistettiin sähköpostilistan välityksellä ja kyselyihin vastattiin myös yhdistysvierailujen yhteydessä sekä puhelimitse ja sähköpostitse.

Tiiraan liittyville kyselyille ja palautteille on käytössä Tiira-keskustelufoorumi. Foorumilla vastailtiin palautteeseen säännöllisesti ja foorumilta tulleita kehittämis ehdotuksia otettiin vastaan.

Tiiran ohjelmointityöstä vastasi ohjelmistosuunnittelija Sampo Kunttu ja loppuvuodesta Antti J. Lind. Suunnittelutyöstä vastasi Tiira-toimikunta ja henkilökunta.

4.3 Kansainvälinen toiminta

BirdLife Suomi toimi edellisvuosien tapaan tiiviissä yhteistyössä BirdLife Internationalin henkilökunnan kanssa tiedotuksellisissa ja järjestötoimintaan liittyvissä asioissa. BirdLife Suomi sai BirdLife Internationalilta materiaalia ja muuta apua tiedotustoiminnan ja varainhankinnan tueksi.

Buenos Airesissa Argentiinassa 22.–27.9. järjestettyyn BirdLifen maailmankokoukseen osallistui toiminnanjohtaja Mika Asikainen, suojelu- ja tutkimuspäällikkö Teemu Lehtiniemi ja hallituksen puheenjohtaja Aki Arkiomaa. Kokouksen teemana oli Taking the millennium challenge, jolla viitattiin ilmastonmuutoksen linnustolle, luonnolle ja ihmisille luomaan uhkaan.

Ohjelmassa käsiteltiin mm. lintujen merkitystä ihmisille, elinympäristöjen suojelun haasteita, linnuille tärkeiden paikkojen suojelua, lintujen seurantaa ja BirdLifen toiminnan lähivuosien suurimpia linnustonsuojellisia sekä organisatorisia haasteita.

Maailmanlaajuisesti tärkeät lintualueet (IBA) oli konferenssin ohjelmassa monella tapaa merkittävässä roolissa ja IBA-kartoitus kattaa jo lähes koko maailman. Biopolttoaineiden tuotanto nousi kokouksessa toistuvasti esiin, koska se näyttäisi tällä hetkellä olevan suurin välitön uhka alkuperäisille elinympäristöille. Luonnon ja lintujen hyvinvoinnilla on myös merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia. Sen osoittaminen on valitettavasti usein kovin vaikeaa ja tätä käsiteltiin konferenssissa useaan otteeseen.

Kokouksessa vahvistettiin BirdLife Internationalin uusi suojelustrategia sekä maanosakohtaiset suojeluohjelmat mukaan lukien uusi Euroopan ohjelma ja julkaistiin uusin maailman lintujen tilaa kuvastava raportti.

BirdLife on tänä päivänä maailman suurin ympäristöjärjestö, joka toimii 112 maassa. BirdLife Suomen toiminnanjohtaja Mika Asikainen jäi pois BirdLifen Euroopan neuvostosta (European Committee), jonka puheenjohtajana hän on toiminut neljä vuotta. Uudeksi Euroopan neuvoston puheenjohtajaksi tuli Werner Müller Sveitsin BirdLifestä. Neuvosto on neuvoa-antava elin Euroopan toimiston henkilökunnalle. Neuvosto myös hyväksyy Euroopan toimiston henkilökunnan vuosisuunnitelmat ja budjetin.

Pohjoismaiden BirdLife-partnerit kokoontuivat maailmankokouksen yhteydessä keskustelemaan yhteisistä hankkeista. Lisäksi osallistuttiin Ison-Britannian BirdLifen (RSPB) järjestämään myyntiin ja markkinointiin liittyvään koulutukseen Bulgariassa 23.–28.6. sekä Euroopan BirdLife-partnereiden viestintähenkilöstön kokoukseen Italiassa 4.–6.11.

BirdLife Internationalin World Birdwatch -lehteä välitettiin linnustonsuojeluklubin tukijoille sekä lehden tilaajille. Suomen levikki oli 140 kappaletta.

Kansainvälistä suojeluun liittyvää järjestötoimintaa on käsitelty kohdassa 2.7.

5. Tiedotustoiminta ja julkaisut

5.1 Linnut-lehti

Tilattava aikakauslehti Linnut ilmestyi 43. vuosikertanaan neljänä numerona. Lehden tavoitteena on antaa kaikille linnuista kiinnostuneille hyödyllistä ja luotettavaa lintutietoa sekä tarjota kiinnostavia kuvauksia linturetkiltä kokemuksellisen tekstin ja hyvien valokuvien avulla.

Lehteä markkinoitiin aktiivisesti. Näyttenumero ja markkinointikirje lähetettiin jokaiselle uudelle jäsenelle. Näyttenumeroita lähetettiin myös retkikummeille, lintukurssien pitäjille, luontokeskuksiin ja näyttelyihin. Vuoden aikana jatkettiin myös mahdollisuutta tilata lehdestä näyttenumero tekstiviestillä. Lehden tilaajamäärä kasvoi vuoden aikana noin 6 %.

Painosmäärä oli keskimäärin 4 600 kpl. Painopaikkana oli Erweko Oy Helsingissä. Päätoimittaja oli tiedottaja Lauri Hänninen ja taittajana toimi Seppo Alanko. Lehteä vakituisesti avustavia toimittajia olivat Heidi Björklund, Reija Heinsonen, Margus Ellermaa, Kari Kekki, Teemu Lehtiniemi, Jyrki Normaja, Mia Rönkä ja William Velmala. Lisäksi Airi Lamminmäki avusti toimitustyössä. Mainoshankinnasta vastasi Markkinointi- ja mainospalvelu Halminen Ky.

Vanhoiden Linnut-lehtien irtonumeroiden myyntiä jatkettiin.

5.2 Tiira-lehti

Tiira-jäsenlehden 13. vuosikerta ilmestyi neljänä numerona. Lehdessä esiteltiin BirdLife Suomen ja sen jäsenyhdistysten perustoimintoja, kansallisia ja kansainvälisiä linnustonsuojeluaiheita, lintuharrastusaiheita sekä BirdLife Suomen ja jäsenyhdistysten tapahtumia.

Lehden painosmäärä oli keskimäärin 14 000 kpl. Painopaikka oli West Point Oy Raumalla. Päätoimittaja oli Katri Liikonen (numerot 1–3) ja Teemu Lehtiniemi (numero 4). BirdLife Suomen henkilökunta toimitti pääosan lehden aineistosta. Lehden taittajana toimi Seppo Alanko. Mainoshankinnasta vastasi Markkinointi- ja mainospalvelu Halminen Ky.

5.3 Linnut-vuosikirja

Linnut-vuosikirja ilmestyi yhdenkertaista kerran. Kirjan sisältö koostui uhanalaisten lajien seurantaraporteista, valtakunnallisista linnustonseuranta- sekä muista tutkimusraporteista. Kirjan toimitti Tapio Solonen ja taittoi Seppo Alanko. Kirjan painosmäärä oli 2 000 kpl. Painopaikka oli Suomen Graafiset Palvelut Oy Kuopiossa. Vuosikirja julkaistiin yhteistyössä Luonnontieteellisen keskusmuseon eläinmuseon ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

5.4 Ornis Fennica

Vuonna 2008 Ornis Fennican toimituskuntaan kuuluivat päätoimittaja Matti Koivula, toimittajat Ian Henderson, Toni Laaksonen, Alekski Lehtikainen, Ilya Maclean ja Robert Thomson sekä taittaja Johan Ulfvens. Lehti painettiin Graafiset Palvelut Oy:ssä Kuopiossa, ja se ilmestyi vuonna 2008 neljästi käsittäen 140 sivua: 16 vertaisarvioitua tieteellistä tutkimusartikkelia, yksi kirja-arvostelu, yksi konferenssi-ilmoitus, yksi toimituksen tiedonanto sekä kuluneen vuoden sisällysluettelo. Painosmäärä oli 700 kpl.

Vuonna 2008 Ornis Fennicaan lähetettiin 60 käsikirjoitusta, joista 32 hylättiin ja 28 käsikirjoitukseen esitettiin muutoksia ennen hyväksymispäätöstä. Vuonna 2008 julkaistuista artikkeleista yksi oli hyväksytty painettavaksi edellis- ja loput kuluneena vuonna.

Ornis Fennican toimitus järjestäytyi 12.4.2008 Helsingin yliopiston tiloissa. Kokouksessa jaettiin toimitukselliset vastuualueet, päätettiin uudistaa sarjan verkkosivut, josta vetovastuun otti Ilya Maclean, päätettiin laatia sarjan julkaisemista ja kiinnostavuutta kartoittava kysely, pohdittiin sarjan julkaisuprofiilia ja vaikuttavuuden kasvattamista sekä internetin avoimen julkaisukanavan (open access) hyödyntämistä, ja muokattiin kirjoitusohjeet ajantasaisiksi.

Sarjan sitaatti-indeksi oli vuoden 2007 lopun tietojen (ISI Web of Science'n) mukaan 0,683. Suomen Akatemia tuki Ornis Fennican julkaisemista.

5.5 BirdLife Suomen verkkosivut

BirdLife Suomen verkkosivuja osoitteessa www.birdlife.fi päivitettiin säännöllisesti. Sivuilla vieraili keskimäärin noin 53 000 kävijää kuukaudessa ja vuoden aikana kävijöitä oli noin 630 000, mikä on yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Sivujen ylläpitämisestä vastasi BirdLife Suomen henkilökunta ja Pekka J. Nikander. Suurimman osan sivujen materiaalista tuotti BirdLife Suomen henkilökunta.

Sivujen yksi suosituimmista osioista on lintutilannekatsaus, joka säännöllisesti kertoo lintumaailman kuulumiset. BirdLife Suomen verkkosivujen yhteydessä on myös Suomen Lintuvaruste Oy:n verkkosivut. BirdLife Suomen sivusto toimii Nebula Oy:n palvelimella.

19 jäsenyhdistystä käyttää www.birdlife.fi/jäsenyhdistys-verkko-osoitetta omien sivujensa osoitteena.

Tiira-sivustosta tarkemmin kohdassa 4.2 ja eteläsuomenmetsät -sivustosta kohdassa 2.4.

5.6 Muu tiedotustoiminta

BirdLife Suomen toimisto antoi 38 lehdistötiedotetta, joiden läpimenoprosentti oli erinomainen. Lisäksi joukkoviestimiä avustettiin noin 140 kertaa. Näistä oli radiohaastatteluita noin 30 ja tv-haastatteluita 10.

Vuoden aikana jäsenyhdistyksiä tiedotettiin pääasiassa aktiivit-sähköpostilistan välityksellä (ks. kohta 3.3). Edustajiston kokousasioiden lisäksi esiteltiin hallituksen päätöksiä, järjestö- ja linnustonsuojeluasioita sekä muita ajankohtaisia tapahtumia. Tiira-järjestelmästä tiedotettiin Tiira-foorumilla, sähköpostilistoilla ja yhdistyskäyttäjien postilistalla.

6. Hallinto

6.1 Edustajisto

Edustajistoon, BirdLife Suomen ylimpään päättävään elimeen, kuului 79 edustajaa. Edustajiston puheenjohtajana toimi Petri Seppälä Vammalasta ja varapuheenjohtajana Marko Vauhkonen Heinolasta.

Edustajisto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseen 16.3. Nurmijärvelle ja syyskokoukseen 16.11. Kokkolaan. Kokouksissa käsiteltiin ja hyväksyttiin BirdLife Suomen sääntömääräiset asiat. Syyskokouksessa valittiin kaudelle 2009–2010 liittohallituksen varapuheenjohtajaksi Marko Vauhkonen. Hallituksen jäseniksi kaudelle 2009–2010 valittiin Hanna Aalto, Jukka Ihanus, Jari Kårlund ja Keijo Savola.

Tilintarkastajina toimivat Ernst & Young Oy (Lauri Mäki) ja Aarne Ohtonen sekä varatilintarkastajina Timo Heiskari ja Jyrki Normaja.

6.2 Liittohallitus

BirdLife Suomen kymmenjäseninen hallitus kokoontui kuusi kertaa. Hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt (suluissa osallistuminen kokouksiin):

Nimi	Asema	kotipaikka	osallistuminen
Aki Arkiomaa	puheenjohtaja	Helsinki	(6/6)
Hanna Aalto	varapuheenjohtaja	Parikkala	(4/6)
Markus Keskitalo	sihteeri	Kotka	(5/6)
Jukka Ihanus	taloudenhoitaja	Espoo	(6/6)
Heidi Björklund	jäsen	Espoo	(6/6)
Johan Hassel	jäsen	Kokkola	(6/6)
Jari Kårlund	jäsen	Sauvo	(6/6)
Harto Lindén	jäsen	Helsinki	(1/6)
Tuomo Pihlaja	jäsen	Hankasalmi	(5/6)
Panu Kunttu	jäsen	Dragsfjärd	(3/6)

Hallituksen kokousten pöytäkirjapykälää kertyi 119.

6.3 Toimikunnat

Vuoden lopussa BirdLife Suomella oli kymmenen toimikuntaa.

1. Suojelutoimikunta

Margus Ellermaa (siht.), Esko Gustafsson, Harri Hölttä, Panu Kunttu, Teemu Lehtiniemi (pj.), Markku Mikkola-Roos, Heikki Pönkkä, Sami Timonen, Ville Vepsäläinen ja Marcus Walsh. Toimikunta kokoontui kolme kertaa.

2. Kehittämistoimikunta

Hanna Aalto (pj), Aki Arkiomaa, Mika Asikainen, Johan Hassel, Lauri Hänninen, Markus Keskitalo, Jari Kårlund, Katri Liikonen ja Kirsi Peltonen. Toimikunta valmisteli BirdLife Suomen toimintastrategiaa vuosille 2009–2012 ja kokoontui kerran.

3. Nimistötoimikunta

Heidi Björklund, Lauri Hänninen (siht.), Harri Högmänder, Matti Lammin-Soila, Juhani Lokki, Visa Rauste ja Risto A. Väisänen (pj). Toimikunta ylläpitää ja päivittää maailman lintujen suomenkielisten nimien luetteloa. Toimikunta ei kokoontunut.

4. Rariteettikomitea

Tapio Aalto, Aleksi Lehikoinen (siht.), Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja, Visa Rauste (pj.), Kari Soilevaara ja William Velmala. Komitea tarkastaa ja julkaisee Suomessa tavattavien harvinaisten lintujen havainnot.

5. Metsähanhityöryhmä

Teuvo Eskola, Matti Hovi, Sauli Härkönen, Keijo Kapiainen, Jukka Keränen, Teemu Lehtiniemi (siht.), Matti Osara, Jorma Pessa (pj), Ari Rajasärkkä, Minna Ruokonen, Sami Timonen, Einari Väyrynen ja Veli-Matti Väänänen. Työryhmä koordinoi metsähanhen tutkimusta ja suojelua Suomessa. Työryhmä ei kokoontunut.

6. Kurkityöryhmä

Juhani Rinne ym. Työryhmä koordinoi kurkien tutkimusta ja suojelua.

7. Tieteellinen toimikunta

Matti Koivula, Toni Laaksonen, Esa Lammi, Aleksi Lehikoinen, Teemu Lehtiniemi, Harto Lindén, Hannu Pietiläinen ja Jari Valkama. Toimikunnan tehtävänä on Ornis Fennican kehittäminen ja tieteellisen toiminnan koordinointi. Toimikunta ei kokoontunut, mutta käsitteli asioita sähköpostitse.

8. Johtoryhmä

Hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, toiminnanjohtaja ja suojele- ja tutkimuspäällikkö. Johtoryhmä valmistelee hallituksen kokousten asioita.

9. Tiira-toimikunta

Mika Asikainen, Sampo Kunttu, Teemu Lehtiniemi, Olli- Pekka Liinalaakso, Tero Linjama, Panu Muhli, Esa Partanen, Tuomo Pihlaja, Kalle Rainio ja Peter Uppstu. Toimikunta vastasi Tiira-lintutietopalvelun suunnittelusta ja kehitystyön priorisoinnista. Toimikunta hoiti asioita sähköpostitse ja kokoontui kaksi kertaa.

10. IBA-ohjausryhmä

Antti Below, Margus Ellermaa, Esa Lehikoinen, Teemu Lehtiniemi, Markku Mikkola-Roos ja Risto A. Väisänen. Ryhmä ohjaa IBA-kartoitushankkeen toteutusta. Ryhmä ei kokoontunut.

6.4. BirdLife Suomen jäsenyydet ja edustukset

Jäsenyydet:

1. Aikakauslehtien Liitto ry
2. Suomen FSC-yhdistys
3. Siemenpuu – Kansalaisliikkeiden yhteistyösäätiö
4. Suomen luonnonsuojeluliitto ry, ulkojäsen

5. Suomen ympäristökasvatuksen seura ry
6. Tieteellisten Seurain Valtuuskunta
7. Veronmaksajain Keskusliitto ry

Henkilökunta edusti BirdLife Suomea.

Kotimaiset edustukset (suluissa BirdLife Suomea edustanut henkilö):

1. Järjestöjen maatalouden ympäristöryhmä JÄMYRÄ (Teemu Lehtiniemi, Irina Herzon)
2. Kuusamon lintumaratonin järjestelytoimikunta (Mika Asikainen)
3. Lintuatlaksen ohjausryhmä (Harri Högmander)
4. Lintuatlastoimikunta (Asta Lähdesmäki)
5. Lintutyöryhmä (UHEKS) (Teemu Lehtiniemi)
6. Maataloushankkeiden ympäristöseurantaohjelma (Irina Herzon)
7. Metsähallituksen petolinturyhmä (Teemu Lehtiniemi, Margus Ellermaa)
8. Suomen biodiversiteetti-indikaattorit -kehityshanke (Teemu Lehtiniemi)
9. Suomen ympäristökeskuksen öljyntorjuntatyöryhmä (Teemu Lehtiniemi)
10. Sääksisäätiö (Arto Kalliola)
11. Ympäristöakatemia (Marcus Walsh)

Kansainväliset edustukset:

1. BirdLife International (Mika Asikainen)
2. Eurogroup Against Bird Crime (Teemu Lehtiniemi)
3. Forest Stewardship Council (FSC) (Sini Harkki)
4. Forest Task Force (FTF) (Marcus Walsh)
5. Agriculture Task Force (ATF) (Irina Herzon)
6. Birds and Habitats Directives Task Force (BHDTF) (Teemu Lehtiniemi)

7. Henkilökunta ja toimitilat

BirdLife Suomen toimihenkilöt olivat toiminnanjohtaja Mika Asikainen (7.11. saakka), suojelu- ja tutkimuspäällikkö, vt. toiminnanjohtajana 8.11. lähtien Teemu Lehtiniemi, järjestösihteeri Katri Liikonen (7.11. saakka), tiedottaja Lauri Hänninen, hallintosihteeri Kirsi Peltonen, taloussihteeri Merja Taiminen-Vähätalo ja ohjelmistoasiantuntijana Antti J. Lind (24.11. alkaen). Lisäksi Margus Ellermaa työskenteli suojeluasiantuntijana ja Sampo Kunttu osa-aikaisena ohjelmistosuunnittelijana. BirdLife Suomen toimistolla suoritti siviilipalvelustaan Olavi Sorvari (4.2.alkaen) ja Mika Lahdelma (15.12. alkaen).

BirdLife Suomen toimisto sijaitsee Helsingissä (Annankatu 29 A). BirdLife Suomen tiloissa sijaitsee myös Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry:n arkisto.

8. Talous

BirdLife Suomen talouden perustana olivat jäsen- ja tilausmaksut, opetusministeriön yleisavustus nuorisotyötä tekeville järjestöille, ympäristöministeriön yleisavustus, muu julkinen projektirahoitus, mainostulot, linnustonsuojeluklubin ja pihabongareiden tukimaksut sekä lahjoitukset. Toimintavuoden lopussa tilikauden alijäämä oli 27 221,58 euroa.

8.1 Jäsenmaksut ja lahjoitukset

Jäsenyhdistysten jäsenmaksu oli 8,5 euroa per jäsenyhdistyksen varsinainen jäsen. Jäsenmaksutuottoina saatiin 77 000 euroa. Muita merkittäviä tulolähteitä olivat linnustonsuojeluklubin tukimaksut, pihabongareiden tukimaksut ja lahjoitukset. BirdLife Suomella oli verohallituksen myöntämä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajan asema, jolloin yhteisöt voivat vähentää tekemänsä lahjoituksen omassa verotuksessaan.

8.2 Valtionavut

Opetusministeriön yleisavustus oli 59 000 euroa. Ympäristöministeriöltä saatiin yleisavustusta ympäristöjärjestötoimintaan 27 000 euroa.

8.3 Hankkeet

Kiljuhanhen Suomen suojeluohjelman tekemistä rahoitettiin osaksi EU:n Life-luonto-rahastosta.

Tärkeiden lintualueiden kartoituksia tukivat Ekokem Oy Ab, Espoon Nosturikeskus Oy Pohjanväre, Helsingin Vesi, Joutsen Finland Oy, Karttakeskus, Kultasointu, MTV3, Nikon, Pöyry Forest Industry Consulting Oy ja Suomen Lintuvaruste Oy.

Pihabongaus-tapahtumaa sponsoroivat Weilin+Göös Oy ja VPG Finland Oy ja Tornien taisto -tapahtumaa Kemira Oyj.

Havaintosivupalvelua myytiin Metsähallitukselle sekä eräille kunnille.

Yhdessä Mobile Avenue Finland Oy:n kanssa jatkettiin matkapuhelinkäyttäjille tarkoitettujen linnunlaulusoittoäänien ja taustakuvien välittämistä ja tekstiviestipalveluiden tarjoamista.

Jatkettiin yhteistyötä lintukuvaajien Arto Juvonen, Tomi Muukkonen, Jari Peltomäki ja Markus Varesvuo kanssa Lintukuva.fi -verkkosivuilla.

9. Suomen Lintuvaruste Oy

BirdLife Suomi omistaa Suomen Lintuvaruste Oy:n kokonaan. Lintuvaruste ei jakanut osinkoa. Yhtiö lahjoitti BirdLife Suomelle 3000 euroa tieteellistä toimintaa varten. BirdLife Suomen edustajana yhtiön hallituksessa toimi Jukka Ihanus. Muut hallituksen jäsenet olivat Jouni Lamminmäki ja Juhani Kairamo. Lintuvarusteella on myymälä Helsingin Viikissä.